

Ka Sulat ni Pablu te Matig-Ipisu

Igpewun-a

Ka seini ne *Sulat ni Pablu te Matig-Ipisu*, insulat din te timpu ne diye sikandin te prisawan. Ne kene ne ka punduk te migmalintutuu re diye te I pisu ka egpeuyanan te seini ne sulat, ke kene, minsan degma ka duma ne me punduk te migmalintutuu.

Iyan dakel ne tuyu ni Pablu kayi ka meyitenged te planu te Manama ne “egsabeeken din ka langun ne innimu rin diye te langit wey kayi te tane wey igpasakup din ki Kristu” (1:10).

Diye te an-anayan ne baad te sulat, nasulat e ka meyitenged te pgsabeka. In-ay-ayaran ni Pablu te pegpasabut ka meyitenged te pamaahi te Manama ne Amey te peg-alam te keet-etawan din, te pegpasaylu wey te pegluwas kandan puun te me sale dan pinaahi ki Hisu Kristu ne anak din.

Diye te igkarangeb ne baad te sulat, mighangyu si Pablu te seeye se talagbasa te seini ne sulat, ne keilangan ne egkakita ka pgsabeka ran diye ki Kristu pinaahi te pgsabeka ran degma diye te duma.

Masalig ka inggamit ni Pablu ne panunggilingan meyitenged te pgsabeka te keet-etawan te Manama ki Kristu: ka migmalintutuu, iyan sika ka lawa ni Kristu, ne sikandin ka ulu; egpekeiling te sabeka ne baley, ne ka batu ne pabunsuran, iyan iya si Kristu; ne egpekeiling degma sikandan te asawa ne malitan, ne si Kristu ka asawa ran.

Egkanengnengan ta degma kayi ka meyitenged te eleg ne pegbebatasan te alunggun, te me taltalaanak, wey te me uripen wey me ahalen. Ne diye te katammanan te seini ne sulat, egkanengnengan ta man-e ka meyitenged te imbehey te Manama diye te migmalintutuu ne egkahamit dan eyew te pgsukul te limbung ni Meibulan kandan.

Ka nasulat te seini ne baseen

Igpewun-a 1:1-2

Ebbehey si Kristu te Ispirituwanen ne panalangin 1:3–3:21

Ka iyam ne pegbebatasan ne eleg ne eg-ikulen 4:1–6:20

Ka katammanan 6:21-24

1 ^{1^a Sikeddiey si Pablu ka migpeuyan te seini ne sulat. Apustulis a ni Kristu Hisus pinaahi te pegbuut te Manama.}

Egpangemusta a te keet-etawan te Manama due te Ipusu ne migpalintutuu ki Kristu Hisus.

² Ka keyid-u wey keupianan ne egpuun te Manama ne Amey ta wey te Magbebaye ne si Hisu Kristu, egkaangken niyu.

Ka ispirituanen ne panalangin

³ Egdayanen ta ka Manama wey Amey te Magbebaye ta ne si Hisu Kristu. Tenged te pgsabeka ta diye ki Kristu, impanalanginan ki nikandin te langun ne ispirituanen ne panalangin ne diye te langit. ⁴ Te ware pad neyimu ka kalibutan, in-alam kid e te Manama ne egkasabeka diye ki Kristu eyew egkeyimu ne matulus wey ware igkarew-ey kanta diye te tangkaan din. ⁵ Tenged te geyinawa te Manama kanta, tapey rin e planuwa sumale te igkeupii rin wey te pegbuut din ne egkeyimu ki ne anak din pinaahi ki Hisu Kristu. ⁶ Sikan naa, egdayanen ta ka Manama tenged te katelesan te keupiya wey keyid-u rin ne imbehey rin te ware duwa-ruwa kayi te kanta pinaahi te Anak din ne miggeyinawaan din.

^{7^b Ne pinaahi te langesa ni Kristu, nalekat kid e puun te pegkeuripen ta te sale, wey napasaylu e ka me sale ta. Amana iya ne dakel ka keyid-u te Manama ⁸ne imbehey kanta te ware pegkannuhun. Imbehayan ki te dakel ne kaalam wey katuenan ⁹eyew egkasabut ta ka nekeeles ne planu rin ne igkeupii rin te eggimu pinaahi ki Kristu. ¹⁰ Seini ka planu rin te pegginguma te eleg ne timpu: egsabeeken din ka langun ne innimu rin diye te langit wey kayi te tane wey igpasakup din ki Kristu.}

¹¹ Eggimuwen te Manama ka langun sumale te implanu rin wey pegbuut din. Ne puun dengan, in-alam kid e nikandin ne egkeyimu ne keet-etawan din pinaahi te pgsabeka ta diye ki Kristu. ¹² Iyan katuyuan te Manama, ne sikanta se an-anayan ne migpallateng ki Kristu, egdayan te katelesan din.

¹³ Ne sikaniyu degma, te pegkarineg niyu te kamalehetan, ne iyan sika se Meupiya ne Panugtulen meiyitenged te kaluwasan niyu, migpalintutuu kew e ki Kristu. Sikan naa, imbehayan kew e te Manama te Panisingan ne insaad din isip palinneu ne keet-etawan kew e nikandin. ¹⁴ Ka Panisingan ka imbehey rin kanta isip palinneu ne egkarawat ta iya ka insaad te Manama kanta. Egkarawat ta sika te timpu ne egkalekat kid e nikandin se me keet-etawan din. Sikan naa, egsayeen ta iya ka katelesan te Manama ta.

Ka peg-ampu ni Pablu

¹⁵ Purisu, puun te pegkarineg ku meiyitenged te pegpalintutuu niyu te Magbebaye ne si Hisus wey te peggeyinawa niyu te langun ne keet-

^a 1:1 Himu 18:19-21; 19:1. ^b 1:7 Kul 1:14.

etawan te Manama,¹⁶ wara a mig-engked ka egpasalamat meyitenged kaniyu, wey layun ku man-e ig-ampu sikaniyu.¹⁷ Eg-ampu a diye te Manama te Magbebaye ta ne si Hisu Kristu, ka maresen ne Amey, ne ka Panisingan ka egbehey kaniyu te katuenan wey te pegasbut, su eyew egkeila niyu pad iya sikandin.¹⁸ Eg-ampu a man-e ne egkalayahan ka me suman-suman niyu eyew egpakataha kew iya ke nekey ka egpallatengen te seeye se in-alam din, wey eyew egpakataha kew man-e ke kamenu karakel ka insaad din te keet-etawan din.¹⁹ Eg-ampu a man-e ne egkatahaan niyu ka karesen te geem din kayi te kanta te migmalintutuu. Ne sikan ded ne karesen te geem^{20c} ka inggamit din te peg-uyag ki Kristu wey ka pegpapinnuu kandin diye te igkakawanan^d din diye te langit.²¹ Purisu labew si Kristu te me talagmandu, te langun ne due katenged wey geem diye te aw-awangan wey kayi te ampew te tane. Labew degma ka genal ne imbehey kandin du te langun ne me genal te seini ne timpu wey minsan te eggingsuma pad ne timpu.^{22e f} Ne impariralem te Manama te katenged ni Kristu ka langun, wey innimu rin sikandin ne pangulu te migmalintutuu te minsan nekey.²³ Ka migmalintutuu, iyan sika ka lawa ni Kristu ne ingkumplitu rin, ne sikandin ka migkumplitu te minsan nekey te minsan hendei.

Ka pegkeuyag pinaahi te keupiya wey keyid-u te Manama

2 ^{1g} Ne sikaniyu, namatey kew e dengan tenged te mareet ne hinimuwan niyu wey te me sale niyu. ² In-ikul niyu dengan ka pegbebasan te me etew kayi te kalibutan. Intuman niyu ka ahalen ne iyan migmandu te me panisingan diye te aw-awangan. Taman kuntee, migpabulus sikandin ne migweil diye te me pusung te me etew ne migsupak te Manama. ³ Sikanta degma, langun ta dengan ne nekeiling kandan ka pegbebasan wey innimu ta ka minsan nekey ne mareet ne igkeupii ta ne eggimuwen. In-ikul ta ka mareet ne igkeupii te me lawa ta wey ka mareet ne me suman-suman ta. Ne puun te pegkeetew ta, eleg de iya ne eglegparan ki te Manama, iling degma te duma ne me etew.

⁴ Piru tenged te amana ne dakel ka hid-u te Manama wey amana ki geyinawei nikandin, ⁵ in-uyag ki red nikandin duma ki Kristu minsan namatey kid e puun te mareet ne hinimuwan ta. Purisu pinaahi re iya te keupiya wey keyid-u te Manama ne naluwas ki. ⁶ Ne tenged te pegasbeka ta diye ki Kristu Hisus, in-uyag ki te Manama wey impapinnuu ki nikandin duma ki Kristu diye te langit. ⁷ Innimu te Manama seini eyew igpakapapitew rin te eggingsuma ne me timpu ka amana ne dakel

^c 1:20 Sal 110:1. ^d 1:20 Sumale te tuluuwen te me Hudiyu, ka talahuren de ne etew ka egpakapinnuu diye te igkakawanan te mabantug ne etew. ^e 1:22 Sal 8:6. ^f 1:22-23 Kul 1:18. ^g 2:1-5 Kul 2:13.

ne keyid-u rin kanta wey ka keupiya rin kanta pinaahi ki Kristu Hisus.
 8 Su puun te keupiya wey keyid-u te Manama naluwas kew pinaahi te pegpalintutuu niyu ki Kristu, ne kene ne puun sika te hinimuwan niyu su dasag de kaniyu te Manama. 9 Kene ne puun te me hinimuwan ta ne inluwas ki te Manama, purisu ware etew ne egpeggasal meyitenged due.
 10 Su ka Manama ka migbalew-balew kanta pinaahi te pgsabeka ta ki Kristu Hisus, eyew egkeyimu ta ka meupiya. Ne puun pad dengan in-andam e sika te Manama ne eggimuwen ta.

Ka pgsabeka te Manama te me Hudiyu wey te kene ne me Hudiyu

11 Na, sikaniyu se neetew ne kene ne me Hudiyu, sumsumana niyu ke nekey kew-a dengan, ingngaranan kew te “luep” te seeye se me Hudiyu ne migpeila ne “natuli” tenged su due innimu ran diye te lawa ran.
 12 Sumsumana niyu seeye ne timpu ne ware kew pad nekeila ki Kristu, ware kew nasakup te keet-etawan te Manama wey ware kew nalagkes te me kasabutan te Manama ne insaad din diye te kandan. Mig-ugpe kew kayi te ampew te tane ne ware Manama wey ware impallateng. 13 Piru kuntee, puun te nasabeka kew e ki Kristu, sikaniyu se mariyu dengan te Manama, kuntee nakaparani e diye te kandin pinaahi te langesa ni Kristu. 14 Su si Kristu ka egpeg-uli te meupiya ne geyinawa ta wey iyan migsabeka kanta te me Hudiyu te seeye se kene ne me Hudiyu, wey sikandin ka migguhus te seeye se nekeiling te eletanan ne iyan nakapegsuwey kandan. 15^h Ne puun te pegpeyimatey rin, in-awe din e kayi te kanta ka katenged te Balaud te me Hudiyu ne due kalabetan te me suhu wey te seeye se igpangkene. Innimu rin ka iling due su eyew egsabekeen din ka daruwa ne punduk wey eyew egkewusey e sikandan.
 16ⁱ Ne kuntee, pinaahi te kamatayen ni Kristu diye te krus, nekeiling te sabeka naan de ne lawa seeye se daruwa ne punduk wey impeg-uli ki nikandin diye te Manama. Ne puun dutu, naawe e ka kasamuk ta.
 17^j Miggendini sikandin wey migpangguhud te Meupiya ne Panugtulen meyitenged te peg-uliey te meupiya ne geyinawa due te kaniyu te kene ne me Hudiyu ne mariyu te Manama wey diye degma te seeye se me Hudiyu ne marani kandin. 18 Ne pinaahi ki Kristu, warad e tapid kanta te me Hudiyu wey te kene ne Hudiyu ka egpakaparani te Amey pinaahi te sabeka ne Panisingan.

19 Sikan naa, sikaniyu se kene ne me Hudiyu, kene kew e ne me lapu wey mahaliyug, ke kene, mahinged kew e duma te keet-etawan te Manama wey sakup kew e degma te pamilya rin. 20 Sikanay ka egpekeiling te baley, ne iyan pes-ek ka me apustulis wey ka me prupita, ne ka batu ne pabunsuran te baley, iyan sika si Kristu Hisus. 21 Ne pinaahi kandin egmekesumpul ka tagse

^h 2:15 Kul 2:14. ⁱ 2:16 Kul 1:20. ^j 2:17 Isa 57:19.

baad te baley, wey egkeyimu ne matulus ne timplu te Magbebabe. ²²Ne puun su nasabeka kew e ki Kristu, duma kew e degma te seini se eggimuwen ne baley te Manama ne in-ugpaan te Panisingan din.

Ka himu ni Pablu diye te kene ne me Hudiyu

3 ¹Na, sikeddiey si Pablu, ka pinirisu tenged te pegpamakey ku ki Kristu Hisus puun te pegwali ku kaniyu te kene ne me Hudiyu. ²Te ware duwa-ruwa, nakarineg kew e ne pinaahi te keupiya wey keyid-u te Manama imbehayan a nikandin te seini ne himu para kaniyu. ³Impatahe e te Manama kayi te keddiey ka nekeelles ne planu rin. Nakasulat ad e kaniyu te malepet de meyitenged kayi. ^{4^k} Emun ke egbaseen niyu sika, henduen niyu pad egkasabut ke nekey ka nanengnengan ku meyitenged te nekeelles ne planu te Manama ne igpatuman ni Kristu. ⁵Ware ipataha dengan sika te Manama diye te me etew, piru kuntee, pinaahi te Panisingan din, impataha rin e kayi te matulus ne me apustulis din wey diye te me prupita. ⁶Ne iyan seini ka nekeelles ne planu te Manama: pinaahi te Meupiya ne Panugtulen, ka kene ne me Hudiyu egpakarawat te me panalangin te Manama duma degma te me Hudiyu, wey egkeyimu sikandan ne sakup te sabeka ne lawa, wey egkatalaran sikandan te insaad te Manama puun su nasabeke e sikandan diye ki Kristu Hisus.

⁷Pinaahi te keupiya wey keyid-u te Manama wey te geem din ne kayi te keddiey, imbehayan a nikandin te seini ne himu te pegpangguhud te Meupiya ne Panugtulen. ⁸Sikeddi, minsan sikeddiey ka kene ne impurtanti te langun ne keet-etawan te Manama, piru imbehayan a nikandin te katuenan te pegwali diye te kene ne me Hudiyu meyitenged te ware katamanan ne karatuwan ni Kristu. ⁹Migbehayan a nikandin te himu te pegpasabut te langun ne etew meyitenged te nekeelles ne planu te Manama ne iyan miggimu te langun—ka nekeelles ne planu ne ware din ipanengneng puun pad dengan. ¹⁰Innimu rin sika su eyew pinaahi te migmalintutuu, igpakapapitew rin kuntee diye te langun ne diye te dibabew ne me talagmandu wey due me katenged, ke kamenu karakel ka katuenan din ne impakita rin te nalein-lein ne paahi. ¹¹Sika ka planu rin puun pad te bunsuranan, wey natuman din e kuntee pinaahi ki Kristu Hisus ne Magbebabe ta. ¹²Ne tenged te duen kid e te kandin wey pinaahi te pegpalintutuu ta kandin, egpakaparani kid e te Manama te ware pegkehe wey pegkaaldek. ¹³Purisu eghangyuen ku sikaniyu ne kene kew kaawei te pegpallateng puun te peg-antus ku para kaniyu, su seini para te keupianan niyu.

Ka peg-ampu ni Pablu te matig-Ipisu

¹⁴Emun ke egsumsumanen ku ka planu te Manama, egpanimbuel a ka egsimba kandin ¹⁵ne iyan Amey te tagse pamilya diye te langit wey

^k 3:4-6 Kul 1:26-27.

kayi te tane. ¹⁶Eg-ampu a te Manama ne puun te dakel ne keupiya rin, ne egbehayan kew nikandin te geem eyew egkalig-en ka pusung niyu pinaahi te Panisingan din ¹⁷su eyew epgalunggehaat si Kristu due te me pusung niyu pinaahi te pegpalintutuu niyu kandin. Ne eg-ampu a man-e ne egpakareralid ka geyinawa niyu diye te Manama wey diye te me duma niyu ¹⁸eyew sikaniyu, duma te langun ne keet-etawan te Manama, epgakasabut iya ke kamenu kaluag wey kalayat, wey kamenu katikang wey karalem ka geyinawa ni Kristu kanta. ¹⁹Ne minsan kene niyu amana egkasabut ke kamenu karakel ka geyinawa ni Kristu kaniyu, piru eg-ampu a ne egkasabut-sabut niyu pad sika eyew ka pegbebasan niyu egpekeiling te pegbebasan te Manama.

²⁰Egdayanen ta ka Manama tenged su pinaahi te geem din ne migweil kayi te kanta, egpekeyimu sikandin te subla pad iya te langun ne imbuyu ta wey te insuman-suman ta. ²¹Egdayanen ka Manama te ware iya egkatamanan tenged te meupiya ne eggimuwen din pinaahi te migmalintutuu wey pinaahi ki Kristu Hisus. Malehet iya!

Ka pgsabeka te migmalintutuu diye ki Kristu

4 ¹Sikan naa, sikeddiey se pinirisu tenged te pegpamakey ku te Magbebeye, egbanasalan ku sikaniyu ne eg-ugpe sumale te peg-ugpe ne eleg te seeye se in-alam te Manama. ²Pariralem kew wey ay-ayari niyu ka duma. Ne kene kew kapeleyi wey antusa niyu ka seyyup te duma tenged te geyinawa niyu. ³Pakannekali niyu ne epgabulus ka pgsabeka niyu ne egnuun te Panisingan te Manama pinaahi te keupianan ne insabekaan niyu. ⁴Sikanta langun, sabeka re ne lawa wey sabeka re ka Panisingan ne mig-ugpe kayi te kanta, wey sabeka re degma ka egkapallatengan ta tenged te peg-alam te Manama kanta. ⁵Due sabeka re ne Magbebeye, sabeka ne kamalehetan, sabeka ne bewutismu, ⁶wey due sabeka re ne Manama ne Amey te langun ne migmalintutuu, ne iyan egmandu te langun, eggimu sikandin pinaahi kanta langun, wey eg-ugpe kayi te kanta langun.

⁷Piru ka tagse sabeka kanta, indasahan ni Kristu te nalein-lein ne katuenan sumale te pegbuut din. ^{8^m} Purisu nasulat diye te Kasulatan,

“Te peggendiye din e te dibabew,
nanguyan din seeye se susuluhi ne natalu rin ne impandakep din
wey nandasahan din ka keet-etawan din.”

⁹(Na, nekey-a ka kaluwasan te nasulat ne, “Miggendiye sikandin te dibabew?” Iyan igpasabut due ne miggun-a pad migpamaneug si Kristu kayi te kalibutan. ¹⁰Ka migpamaneug kayi te kalibutan, sikan ded ka miggendiye te langit eyew egkasakup din ka langun.) ¹¹Ne seini ka dasag

¹ 4:2 Kul 3:12-13. ^m 4:8 Sal 68:18.

ni Kristu: ka duma ne me etew egkeyimu ne me apustulis, ka duma me prupita, ka duma me talagpangguhud te Meupiya ne Panugtulen, me talagtanggu te migmalintutuu, wey ka duma me talagpanulu.¹² Innimu rin sika su eyew egkaandam ka keet-etawan te Manama te himu ne para kandin eyew egkalig-en ka lawa ni Kristu¹³ taman te egkasabeka ki langun te pegpalintutuu ta wey te peg-ila ta ki Kristu, ne Anak te Manama. Ne egmatestan kid e taman te egpekeiling kid e ki Kristu.¹⁴ Ne emun ke egkeyitabu sika, kene kid e egpekeiling te me bate ne layun egkaalin-halin ka me suman-suman. Kene kid e egkeuyan te egkalein-lein ne pegpanulu te me etew ne eglimbung wey egsuwey e te kamalehetan.¹⁵ Kene iya ne iling due, ke kene, pinaahi te peglaglag ta te kamalehetan ne egdumaan te geyinawa, keilangan ne egtulin ki te langun-langun de iya eyew egpekeiling ki ki Kristu ne pangulu ta. Egpekeiling sikandin te ulu ta,¹⁶ⁿ ne puun te peg-uyan din, egkasabeka wey egmekegsumpul-sumpul ka intiru ne lawa pinaahi te peggabulihey te tagse baad te lawa. Ne emun ke eleg ka eggimuwen dan, egtulin ka lawa wey egmanekal puun su migpaheyinaweeey sikandan.

Ka iyam ne pegbebasan ne eleg ne eg-ikulen

¹⁷Purisu, pinaahi te katenged te Magbebaye, egnanganan ku sikaniyu wey egbanasalan te engkeri niyud ka pegbebasan niyu ne egpekeiling te pegbebasan te me etew ne ware nekeila te Manama, su ware karuan te egsumsumanen dan. ¹⁸Migmarusilem ka pegsuman-suman dan wey mariyu sikandan te umul ne imbehey te Manama puun su ware katuenan dan meytenged kandin wey makehal ka me ulu ran. ¹⁹Kenad e sikandan egkengeyilew, kenad e sikandan eggsanggel ka eggimu te mareet ne igkeupii te me lawa ran wey te minsan nekey ne malindit ne himu.

²⁰Piru sikaniyu, kene ne iling due ka natuenan niyu meytenged ki Kristu!²¹ Te ware duwa-ruwa, nakarineg kew e meytenged kandin, wey puun su nasabeka kew e diye te kandin, impanulu kew e te kamalehetan ne due te ki Hisus. ²²^o Purisu luunga niyu ka tapey e ne pegkeetew niyu ne ingkalayami niyud e. Ka sika se tapey ne pegkeetew niyu ka egdereet te umul niyu puun te mareet ne igkeupii ne iyan miglimbung kaniyu. ²³Keilangan ne egkabalbalawan ka me pusung niyu wey me suman-suman niyu. ²⁴^p Isaluub niyu ka iyam e ne pegkeetew niyu ne innimu te Manama ne egpekeiling kandin—egkeyimu kew ne malehet ne matareng wey matulus.

²⁵^q Purisu kene kew e uubat. Ka tagse sabeka keilangan ne malehet ka eglalahen diye te sumbaley rin tenged su sikanta langun, sakup ki te sabeka re ne lawa. ²⁶^r Emun ke egkabelu kew, bantey kew ne kene kew egpakasale.

ⁿ 4:16 Kul 2:19. ^o 4:22 Kul 3:9. ^p 4:24: a Kul 3:10; b Hin 1:26. ^q 4:25 Sak 8:16.

^r 4:26 Sal 4:4 (LXX).

Kene niyu peyingumei te sengekaaldew ka pegkabelu niyu ²⁷wey kene niyu behayi te dalan ka ahalen te me busew. ²⁸Ka takawen, keilangan ne kenad e egpanakew. Keilangan ne egbunsud e sikandin egtrabahu te malinis ne himu eyew egpakabehey sikandin te seeye se egkengaayu-ayu. ²⁹Kene kew lalag te mareet, ke kene, sikan de se meupiya ne egpakalig-en te duma. Iyan niyu re lalaha ka egpakameupiya te egpammineg kaniyu eyew egpakabagget kew te seeye se eglalahan niyu. ³⁰Kene niyu pasunduha ka Panisingan te Manama su sikandin ka palinneu ne kandin kew en iya te Manama wey ka kasihuruwan ne eggingsuma ka Aldew ne egbehayan kew te kaligwangan. ³¹Engkeri niyud ka sesakiti diye te geyinawa niyu, pegkalangeti, pegkabelu, ka pegpeeg-ehetey, ka peg-iran-iran wey ka minsan nekey ne mareet ne batasan. ^{32^s} Ne keilangan ne meupiya kew te duma, hiid-uwen kew wey pegasayluwey kew ka tagse sabeka iling te pegpasaylu te Manama kaniyu pinaahi ki Kristu.

Ka peg-ugpe due te malayag

5 ¹Purisu, puun su me pinالangge kew ne me anak te Manama, ilingi niyu sikandin. ^{2^t} Batasana niyu ka peggeyinawa te duma iling te peggeyinawa ni Kristu kanta wey te pegbehey rin kanta te umul rin ne egpekeiling te meemut ne igpanubad diye te Manama.

³Ne puun su keet-etawan kew e te Manama, kene ne eleg ne egpeylabetey kew se kene ne alunggun wey ke eggimu naa te minsan nekey ne malindit wey ke egpalelehed naa. Keilangan ne ware egkahuhud due te kaniyu ne iling due ka pegbebatasan. ⁴Kene ne eleg ne eglalag kew te mekeyilew-hilew wey ke ware karuan ne me lalag wey malindit ne me kawalian, ke kene, sikan de se me lalag ne pegpasalamat te Manama. ⁵Su nakanengneng kew en iya ne ware egpekeugpe te Migharian ni Kristu wey te Manama ne egpeylabetey se kene ne alunggun, eggimu te malindit, wey leheren (su diyus-diyusen ka iling due ne etew).

⁶Su puun due, nalangetan ka Manama te seeye se masinupaken wey egleparan din sikandan. Purisu, kene kew palimbung te minsan hentew ne egkahi te kene kun ne sale ka iling dutu ne eggimuwen. ⁷Kene kew duma-ruma kandan. ⁸Su dengan, duen kew pad te marusilem, piru kuntee duen kew e te malayag su neyimu kew man e ne me keet-etawan te Magbebaye. Sikan naa, ipakita niyu ka peg-ugpe niyu ne duen kew e te malayag. ⁹(Su ka etew ne due te malayag, eg-uyan te langun ne klasi te keupiya, katareng, wey kamalehetan.) ¹⁰Pamitawa niyu ke nekey ka egpakapahale te Magbebaye. ¹¹Kene kew ambag-ambag te ware karuan ne eggimuwen te me etew ne diye pad te marusilem, ke kene, ipanengneng niyu sika. ¹²Su mekeyilew-hilew iya minsan ka

^s 4:32 Kul 3:13. ^t 5:2 Iks 29:18; Sal 40:6.

peg pangguhud de meytenged te inneles de ne eggimuwen dan.¹³ Piru ka langun ne mareet ne eggimuwen ne egkalayahan, egkanengnengan, su puun te layag,¹⁴ egkanengnengan iya ka langun. Purisu due seini se nakahi ne miggenendue,

“Himata ka, sikeykew se nakalipereng,
enew ka puun te kamatayen nu
wey eglayahan ka ni Kristu!”

¹⁵ Sikan naa, ay-ayari niyu ka peg-ugpe niyu, ne kene ne iling te peg-ugpe te me etew ne ungel, ke kene, iling te me matageseb.¹⁶^u Pakannekal kew ka eggimu layun te meupiya tenged su mareet ka eggimuwen te me etew te seini ne timpu.¹⁷ Purisu kene kew ungel-ungel, ke kene, sabuta niyu ke nekey ka igkeupii te Magbebaye.

¹⁸ Kene kew pewubug-hubug su egpakanereteet sika te peg-ugpe niyu, ke kene, peyipenu kew te Panisingan te Manama.¹⁹^v Emun ke egpalalahey kew, iyan niyu gamita ka me lalag ne egpuun te me salmu, ka duma ne me ulahingen wey ka me ispirituwanen ne me kanteen. Ulahingi niyu wey liglilihengi niyu ne egpuun te pusung niyu ka Magbebaye.²⁰ Te ngaran te Magbebaye ta ne si Hisu Kristu, layun niyu pasalamati ka Manama ne Amey te langun-langun de iya.

Ka peg-ugpe te alunggun

²¹ Paruma-ruma kew ka tagse sabeka diye te duma niyu tenged su intahud niyu si Kristu.²²^w Sikaniyu se me asawa ne me malitan, paruma-ruma kew te me asawa niyu iling te pegparuma-ruma niyu te Magbebaye.²³ Su ka lukes ka pangulu te asawa rin iling te si Kristu ka pangulu te migmalintutuu ne iyan sika ka lawa rin, wey sikandin degma ka egluwas due.²⁴ Na, puun su migparuma-ruma ki Kristu ka migmalintutuu, keilangan degma ne egparuma-ruma te me asawa ran ka me malitan te minsan nekey.

²⁵^x Sikaniyu se manggiasawe e ne me lukes, keilangan ne eggeyinawaan niyu ka me asawa niyu iling te peggeyinawa ni Kristu te migmalintutuu wey te pegbehey rin te kandin ne umul para kandan.²⁶ Innimu rin sika su eyew egmatulusen din ka migmalintutuu. Inlinisan din sikandan pinaahi te weyig wey te lalag din²⁷ su eyew egkarawat din sikandan isip tetelesi ne epgangasaween din, ne ware bilu, mansa, wey minsan nekey ne mareet, ke kene, matulus de iya wey ware igkarew-ey.²⁸ Te iling kayi ne paahi, keilangan ne eggeyinawaan te me lukes ka me asawa ran, iling te peggeyinawa ran te kandan mismu ne lawa. Ka etew ne eggeyinawa te asawa rin, eggeyinawa te pegkeetew rin.²⁹ Su ware etew ne egdumut te

^u 5:16 Kul 4:5. ^v 5:19-20 Kul 3:16-17. ^w 5:22 Kul 3:18; 1Pid 3:1. ^x 5:25 Kul 3:19; 1Pid 3:7.

kandin mismu ne lawa, ke kene, egpakeenen din seini wey egtangguwen din, iling te eggimuwen ni Kristu diye te migmalintutuu ³⁰tenged su egpekeiling ki te me baad te lawa rin. ³¹^y Sumale te nasulat te Kasulatan ne miggenendue, “Sika ka egpuunan ne eg-engked e ka lukes te amey wey iney rin wey egsabeke e te asawa rin, ne sikandan se daruwa, egkeyimu e ne sabeka.” ³²Due dakel ne kamalehetan ne nekeelles kayi, piru ka egkahiyen ku, panunggilingan sika te pgsabeka ni Kristu te migmalintutuu. ³³Sikan naa, keilangan ne ka tagse sabeka kaniyu eggeyinawa iya te asawa rin ne malitan iling te peggeyinawa rin te kandin mismu ne pegkeetew. Ne ka tagse malitan keilangan ne egtahud degma te asawa rin.

Ka me taltalaanak

6 ^{1^z} Me anak, tumana niyu ka amey wey iney niyu su sika ka eleg ne eggimuwen te seeye se nasabeke e diye te Magbebaye. ^{2^a} Seini ka an-anayan ne suhu ne migdumaan te saad, “Tahura nu ka amey wey iney nu.” ³Ne seini ka saad, “Su eyew egmeupiya ka peg-ugpe nu wey egmalayat ka umul nu kayi te ampew te tane.”

^{4^b} Me amey, kene niyu peyibelua ka me anak niyu, ke kene, inahaka niyu sikandan pinaahi te pegdisiplina wey pegpanulu ne diye egpuun te Magbebaye.

Ka me uripen wey me ahalen

^{5^c} Me uripen, tumana niyu ka me ahalen niyu kayi te ampew te tane duma te pegkaaldek niyu wey te pegtahud niyu kandan. Tumana niyu sikandan ne egpuun te me pusung niyu iling te pegtuman niyu ki Kristu. ⁶Tumana niyu sikandan ne kene ne puun de su egparayan-dayan kew kandan ke egtengteng sikandan kaniyu, ke kene, himuwa niyu ne egpuun te pusung niyu ka igkeupii te Manama isip me uripen ni Kristu. ⁷Himuwa niyu ka me himu niyu duma te pegkahale, iling te ka Magbebaye ka egpamakayen niyu, ne kene de ne me etew kayi te ampew te tane. ⁸Uya su nakanengneng kew e ne egdasahan te Magbebaye ka tagse sabeka sumale te neyimu rin ne meupiya, minsan ke uripen sikandin wey se kene.

^{9^d} Me ahalen, iling ded degma himuwa niyu diye te me uripen niyu. Kene niyu sikandan hinaldeka su nakataha kew e ne sabeka re ka Ahalen niyu ne diye te langit wey ware mule egdapihan din.

Ka eggamiten te egpakig-ehet ki Meibulan

¹⁰Te katammanan, keilangan ne egkalig-en ka pgsabeka niyu te Magbebaye pinaahi te dakel ne geem din. ¹¹Isaluub niyu ka langun ne

^y 5:31 Hin 2:24. ^z 6:1 Kul 3:20. ^a 6:2-3 Iks 20:12; Diy 5:16. ^b 6:4 Kul 3:21.

^c 6:5-8 Kul 3:22-25. ^d 6:9: a Kul 4:1; b Diy 10:17; Kul 3:25.

imbehey te Manama kaniyu su eyew egpakesukul kew te pegasihilut te ahalen te me busew. ¹² Su ka kuntere ta, kene ne etew, ke kene, sika se maddeet ne me panisingan ne diye te aw-awangan, ka me pangulu ran ne due me geem, wey ka me talagmandu kayi te kalibutan ne diye pad te marusilem. ¹³ Purisu, gamita niyu ka langun ne imbehey te Manama kaniyu su eyew egpakesukul kew ke eggingsuma ka mareet ne aldew, ne eyew pegkapenga te samuk, egpakesasindeg kew red ne malig-en.

^{14e} Sikan naa, pangandam kew ne ingkasaluub e ka kamalehetan isip tabed niyu, wey ka katareng isip putew ne igdingding te kumeng niyu, ^{15f} wey ka kaali-ali te pegpangguhud te Meupiya ne Panugtulen isip sepatus niyu ne egpakabehey te keupianan. ¹⁶ Timul pad due, uyana niyu ka pegpalintutuu niyu isip kalasag niyu eyew egkeebukan niyu ka langun ne egkalegleg ne igapane ni Meibulan kaniyu. ^{17g} Isaluub niyu man-e ka kaluwasan isip putew ne kalu niyu, wey gen-geni niyu ka lalag te Manama ne imbehey te Panisingan din isip kampilan niyu. ¹⁸ Ampu kew te langun ne timpu sumale te igpanulu kaniyu te Panisingan te Manama. Pabulig kew te Manama te langun wey te minsan nekey. Ne emun ke eg-ampu kew, keilangan ne egbantey kew wey kene kew engked ka eg-ampu te langun ne keet-etawan te Manama. ¹⁹ Iampu a degma nikaniyu ne egbehayan a te Manama te eleg ne lalag ke egbunsud ad e ka eglalag, su eyew egpaketangguhud a te ware pegkaaldek meyitenged te heles ne planu te Manama ne ka Meupiya ne Panugtulen para red degma te kene ne me Hudiyu. ²⁰ Ne puun su sikeddiey ka impeuyan te Manama ne egpangguhud meyitenged ki Hisu Kristu, naprisu ad e kuntee. Iampu niyu ne egmabulut a ka egpangguhud te Meupiya ne Panugtulen, su sika ka eleg ne eggimuwen ku.

Ka pegpanaha-taha

^{21h i} Ne kuntee, eyew egkanengnengan niyu ke namenu ad e wey ke nekey e ka eggimuwen ku, si Tikiku e ka egpepangguhuren ku kaniyu te langun. Pinalangge sikandin ne suled ta wey matinumanen ne suluhuanen diye te Magbebeye. ²² Sika ka egpuunan ne impeuyan ku sikandin due te kaniyu su eyew egpakanengneng kew ke namenu key e, wey eyew degma egpaketbagget pad sikandin kaniyu.

²³ Me suled ku, ka Manama ne Amey wey ka Magbebeye ne si Hisu Kristu ka egbehey kaniyu te keupianan wey geyinawa ne egdumaan te pegpalintutuu. ²⁴ Ka keupiya wey keyid-u te Manama, egkaangken te seeye se langun ne miggeyinawa te Magbebeye ta ne si Hisu Kristu te ware egtamanan ne geyinawa.

^e 6:14: **a** Isa 11:5; **b** Isa 59:17. ^f 6:15 Isa 52:7. ^g 6:17 Isa 59:17. ^h 6:21 Himu 20:4; 2Tim 4:12. ⁱ 6:21-22 Kul 4:7-8.